

ROND DE SCHUTSBOOM

PERIODIEKE UITGAVE
VAN DE HEEMKUNDEKRING
DE VYER HEERTGANGHEN
GOIRLE

E. J. de B.

**Unieke gelegenheid
voor
BRUILOFTEN
PARTIJEN
en alle
FAMILIEFEESTEN**

**CAFÉ-RESTAURANT
„DE LINDE”
C. v. d. Brand**

Ook voor een etentje met familie
of vrienden in „**DE LINDE**”

Gaarne vooraf even bellen.

GEZELLIG UIT – GOED VOOR U

Dorpsstraat 52, 5051 CL Goirle
Telefoon 013 - 34 13 66

ROND DE SCHUTSBOOM

Periodiek van de:

STICHTING HEEMKUNDIGE KRING
„DE VYER HEERTGANGHEN“
GOIRLE

secretariaat: R. Bunchestraat 2, 5051 KX GOIRLE. 013-342973
redactie: Venneweg 11, 5051 BN GOIRLE. 013-342182

jaargang: 4

nummer: 2

juli 1984

INHOUDSOPGAVE

* Het landgoed Gorp - C. Robben	blz.	2
* Stilstaan in de kruidentuin: Tabak - T. Sas		10
* Zoals de ouden zongen - C. Santegoets		12
* Tussen 'Ley en die Gemeynackeren': De Vyer Heertganghen van Goirle - J.C.J. Hoogendoorn		15
* Onze vroede vadéren van weleer - Ad Houtepen		17
* Het geweergilde St. Mauritius - C. Hermans		21
* Kees Donker - beknopte weergave door Ad Houtepen		24
* Voor U gelezen: - Heide behouden door afplaggen - H. Kanters		28
* In onze brievenbus		30
* Uit ons museum		31
* Kringaktualiteiten: - Herhaalde oproep aan onze lezers		32

HET LANDGOED GORP.

In alle jaargetijden spreekt het landgoed Gorp tot de verbeelding. Ge moet er wel oog voor hebben, niet alleen bij uitermate zonnig weer. Ook in het natte seizoen als ge tot over de enkels in de blubber zit vastgezogen zult ge desondanks daar de ongerepte natuur prijzen..

Kent ge daarenboven nog de geschiedenis van deze begenadigde streek, dan bewandelt ge de paden en dreven met meer eerbied voor het verleden.

Onder de kruinen van hoog-oprijzend geboomte hangt de ranzige geur van eeuwenoude bosgrond, eik en beuk. De wind frazelt in blad, twijg en tak en spreekt een donkere taal over verdwenen geslachten aldaar.

Een wandeling door deze landouwen dwingt tot gewaagd fantasieren. Wie ontgonnen deze streken...?

Waren het de monniken van een verre abdij...?

Wie waren in de grijze oudheid de eerste bewoners die de verborgenheid van afgelegen streek en afstand hier de kost verdienden...?

Het is lang geleden... Maar eens slingerden langs de boorden van de Leij een reeks leengoederen. Het waren frisse grasrijke gebieden waar het vee graasde en hooi werd gewonnen.

Eens schalde hier de overmoedige jachthoorn van de hertogelijke jagers..

Het gebied was rijk aan wild en ook het loze vissertje kwam in de poelen en plassen aan zijn trekken.

Het waren gebieden waard om als leen te vergeven aan vrienden en familie waarop de hertog kon bouwen.

Naast het leengoed de Vloet en het Loo was Gorp wel de schitterendste parel in de rij van lenen gelegen langs de Leij.

De leengoederen hielden geen rekening met bestaande grenzen. Op meerdere plaatsen overlaptten ze het gebied der parochies en de afpaling der gemeenten. Zo lag het landgoed Gorp voor het grootste deel op Hilvarenbeeks grondgebied en het kleinste deel hoorde thuis onder Goirle..

De oudst geschreven geschiedenis van de leengoederen vangt aan in het jaar 1312, een merkwaardig jaartal.

Het was Hertog Jan II van Brabant niet naar den vleze vergaan.

Ofschoon een man van vrede was hij toch genoodzaakt geweest zijn bureu te beoorlogen of opstandige steden tot de orde te roepen. Voortdurend geldgebrek noopte hem zich in de schulden te steken en zijn geldschieters als tegenprestatie bepaalde voorrechten te verlenen.

Begin 1312 wordt Hertog Jan overvallen door een kwijnende ziekte. Hij voelt zijn einde naderen en roept zijn voornaamste edelen en vertegenwoordigers van het land bijeen te Cortenberg. Deze adviseren hem een testament op te stellen waarin de rechten en plichten van het hertogelijk geslacht, ridderschap, steden en bewoners van Brabant worden vastgelegd. Dit testament van hertog Jan II, ook wel genoemd de eerste grondwet van Brabant, wordt op 27 september 1312 van kracht en openbaar gemaakt te Cortenberg in de Vrouwe-abdij der Benediktinessen.

Hertog Jan overlijdt een maand later op het kasteel van Vuuren en wordt begraven in de hoofdkerk te Brussel.

Het is opvallend dat de geschreven geschiedenis van de leengoederen te Goirle, en wellicht ook van veel leengoederen elders, aanvangt in het begin van de 14e eeuw.

De hertog heeft veel vrienden-geldschieters weten te winnen en aan zich te binden met de begiftiging van een leen waarvan de registratie en administratie wordt aangetekend en bijgehouden in de leenboeken te Brussel.

Dit is wel een vriendelijke gedachtegang mijnerzijds.

De mogelijkheid bestaat ook dat hier reeds lang gesettelde families gedwongen of vrijwillig, hun familiebezitting, hun allodiaal goed, stelden onder de bescherming van de machtige hertog van Brabant, en als feodaal goed van hem terug ontvingen.

Als eerste leenhouder of leenman van't Goet te Gorp kennen we Godschalck, de zoon van wouter van Gorp.

Hoogstwaarschijnlijk is Godschalck een telg uit het geslacht Gherarts of Chenen, dat al vroeg in deze streken bezittingen had en tot de kleine landadel behoorde.

De oudste omschrijving van het leengoed Gorp staat beschreven in de Cijnsboeken van de Raad en Leenhof te Brussel, Register no. 1322 folio 3. Een kopie hiervan is aanwezig in het Rijksarchief te 's-hertogenbosch.

Het leengoed is meer dan honderd en elf bunder groot en bestaat uit bouwland, heide, weide en beemden.

In 1400 worden in deze omgeving nog genoemd de hoeve in Westervijk, de hoeve den Scherpenberg, de hoeve van Breheze, de hoeve op 't Loo genaamd de uiterste hoeve, en de hoeve van de familie Back gelegen bij de Wuwer of Wouwer.

In 'de Geschied- en Aardrijkskundige beschrijving der gemeente Hilvarenbeek voor de jeugd' door H. Broeders en in 1838 uitgegeven, lezen we dat het gehucht Gorp zeven huizen bevat. Vier derzelve zijn tamelijk grote hofsteden.

In het 'Aardrijkskundig woordenboek der Nederlanden' 4e deel door A.J. van der Aa, lezen we:

Men telt er 7 huizen. Vier dezer huizen zijn tamelijk groote hofsteden en worden thans in eigendom bezeten door Z.M. den Koning der Nederlanden. De honderd en elf bunder 74 v lands welke tot deze boerderijen behoren, bestaan uit zeer goed bouw- wei- en hooiland welke laatste, voor zooveel het onder Hilvarenbeek gelegen is, eene groote van 13 bunder bevat, dat geen bemesting behoeft maar door de jaarlijkse overstrooming zijne vruchtbaarheid verkrijgt; verder uit schaar- en mastbosschen, benevens eene groote uitgestrektheid onbebouwde heidegrond. De landerijen en gronden zijn door fraaie welbewassen dreven doorsneden en leveren aangename wandelwegen op. Voor de hoeve het Leenhof genaamd, ligt het zoogenaamde Starrebosch.

In 1972 werd door de heemkundige Kring 'Goropius Becanus' uit Hilvarenbeek in de gevel van het Koepeltje van de hoeve 'de Leenhof' een steen aangebracht als posthume hulde aan de grote humanist Johannes Gherarts van Gorp, alias 'Goropius Becanus'.

In 1972 was het 400 jaar geleden dat deze geneesheer en taalkundige te Maastricht werd begraven.

Zijn naam Johannes Gherarts doet vermoeden dat hij een afstammeling is van het geslacht Ghenen of Gherarts.

Johannes Goropius Becanus is op 24 juni 1519 te Hilvarenbeek geboren. zijn vader was Gherart van Gorp en zijn moeder Mechtildis Coremans.

DE LEENHOF GORP.

Meermalen hebt gij op uw fietstocht of wandeling uw vermoeide benen wat rust gegund en gepauzeerd voor de boerderij 'De Leenhof' met zijn pittoreske koepeltje.

U werd overvallen door de stilte en onderging de weldadige rust die uitstraalde van het eeuwenoude relict.

Hier groeide Johannes Goropius Becanus op, die in zijn eigen geschriften verklaart 'op 24 juni 1519 ben ik te Gorp geboren en daar onder de schaduw van eiken en beuken ben ik opgegroeid.. Dr. P.C. de Brouwer voegt hieraan toe 'Gorp dat thans nog een schoon landgoed is en toen de naam droeg van het Leenhofke van Gorp'. Voor dit laatste vermeldt hij als bron het gemeentearchief van Hilvarnebeek.

Het is een lovenswaardige gedachte geweest van de Kring Goropius Becanus uit Hilvarnebeek om een gedenksteen in de gevel van het koepeltje aan te brengen.

JOHANNES GERARDSZON - GORP

ALIAS

JOH. GOROPHUS BECANUS

Of Johannes Gherarts in reze boerderij het eerste levenslicht aanschouwde wat doet het er toe.

In deze landouwen stond zijn vaderhuis... hier heeft hij zijn dromen gedroomd. Na de Kapittelschool van Hilvarenbeek en de school van de Broeders des Gemenen Levens te 's-hertogenbosch, baande hij zich een weg naar de universiteit van Leuven. In 1539 promoveerde hij in de letteren en wijsbegeerte. Daarna studeerde hij wiskunde en geneeskunde en werd lijfarts van de twee zusters van Karel de Vijfde in Spanje.

Zijn gezond boerenverstand was een lichtende ster aan de wetenschappelijke hemel van zijn tijd. Geen wonder dat deze humanist in zijn dagen

werd geroepen om voorname posten te bekleden.

Meestal wordt schertsend over hem gesproken omdat hij beweerde dat Adam en Eva in het Paradijs Nederlands, en meer bepaald het Antwerps, zouden hebben gesproken.

Hij leefde aan het begin van de vergelijkende taalstudie en doet naïf belachelijk aan evenals de denker die van een berg springt en zwevend op primitieve vleugels wil gaan vliegen.

Ik zou U willen raden, lees het boekje 'Hilvarenbeek in heden en verleden' en vooral het artikel van Drs. E. Fredericks die zegt 'onbetwistbaar komt hem de eer toe de aandacht te hebben gevestigd op de wezenlijke oudheid van de Germaanse talen'.

Via Johannes Goropius Becanus zijn wij afgedwaald van ons onderwerp. Keren wij nu terug naar de leenmannen van het leengoed Gorp.

De volgende zijn mij bekend:

van Gorp;
ck, de zoon van Wouter van Gorp;
chellekens van Gorp;
ck Schellekens, door afstand van zijn vader;
chellekens de houder van het leengoed;
uter Schellekens zijn vader op;
il Wouter Wouter Schellekens volgt zijn vader
otember Wouter die leenman is woont in Baarle;
art Adriana Scheelkens die haar vader opvolgt;
vember heer Peter Cornelis Daems, priester
moeder Adriana Scheelkens opvolgt;
otember Jan Wouters die heer Cornelis Daems,
an zijn moeder opvolgt;
noemd Genoveva Josina Montens, de huisvrouw
Gerard van Beeck;
rnelis Bles leenhouder door koop;
ll is Vrouwe M.C. Peneux, de weduwe van Cor-
es, leenhouder;

f wordt de leenroerigheid opgeheven en maken
e eigenaars van het landgoed.

Joseph Bosschaert de Bouwel, rentenier en
lg te Antwerpen, eigenaar;
is zijn dochter Vrouwe Isabella Ernestina
e Bosschaert de Bouwel eigenaresse.
t Joannes Ferdinandus Marie Josephus Osy de

verkoopt in 1838 13 bunder hooiland gelegen
ins van Oranje, namelijk Zijne Koninklijke
Frederik George Lodewijk, de latere koning
corte tijd blijft dit in het bezit der Oranjes.

hem bevindt zich achter de kerk een grafmo-
ois Josephus Eugéne baron Zerezo de Tejada,
schap, tenminste het grafopschrift doet het

erezo de Tejada telde ook Gorp onder zijn
et het nu nog bestaande kasteeltje bouwen.
erft in 1887 ook Gorp, verpiewaait zijn
erft op 27-jarige leeftijd in het vreemde-

In 1894 koopt W.J. van Beusekom, woonachtig te Hilvarenbeek, een gedeelte van het landgoed dat intussen is uitgegroeid tot 1000 ha; de Leenhof behoorde tot het gedeelte dat van Beusekom koopt. Het resterende deel koopt hij samen met notaris Huysmans, eveneens woonachtig te Hilvarenbeek. Later koopt van Beusekom Huysmans uit en krijgt geheel Gorp in zijn bezit.

Momenteel is de familie van Puyenbroek uit Goirle eigenaar.

Een klein gedeelte van 40 ha bleef in handen van de familie van Beusekom, dat later wordt aangekocht door de Stichting Brabants Landschap.

Mijn verhaal heeft niet pretentie volledig te zijn.

In de reeks leenhouders vertonen zich enkele hiaten, die met-tertijd door archief-fanaten zal worden aangevuld.

Bronvermelding:

- de heer Vugts uit Tilburg, die mij zijn gegevens geheel belangeloos beschikbaar stelde;
- het Rijksarchief te 's-Hertogenbosch;
- het oud gemeente archief te Tilburg;
- het artikel van Will Coppens in 'Rond de Schutsboom' no. 2 december 1983.

Cees Robben.

De Frans-nederlandse vertaling van het grafopschrift op het grafmonument achter de kerk te Veerle bij Sichem.

FRANCOIS JOSEPH EUGENE BARON DE ZEREZO DE TEJADA

*financieel-administratief lid van de kamer der
Volksvertegenwoordiging;*

Officier in de Leopoldsorde;

*Gedecoreerd in de 2e klas met medaille van de
militaire Orde van Verdienste van Spanje;*

Commandeur in de Orde van Christus van Portugal;

Commandeur in de Orde van Charles III van Spanje;

WEDUWNAAR van

*Carolie Marie Joseph Baronesse du Fontbare de
Famal.*

Geboren te Diest 1 juli 1824,

onverwachts gestorven te Brussel 7 februari 1887

*en begraven op deze plek aan de zijde van zijn
ouders,*

Joseph II Vincent a Paule de Zerezo de Tejada,

gestorven te Veerle 31 oktober 1868 en

Desiré Elisabeth Lijnen,

Douarière de Zerezo de Tejada,

gestorven te Brussel 28 januari 1881.

R I.P.

STILSTAAN

IN DE KRUIDENTUIN

TABAK

De tuin is dit voorjaar weer klaar gemaakt voor de zomer. Er is gesnoeid, verspeend en er zijn veel nieuwe kruiden gezaaid.

Van een van die kruiden, namelijk tabak, wil ik u wat vertellen.

Tabak een kruid? Ja zeker.

In de oude geneeskunde gebruikte men nicotine als verdovingsmiddel. Het werd zelfs toegepast bij kinkhoest.

In 1586 werd tabak gebruikt als middel tegen hoofdpijn, onder de naam Herba nicotiana, kruid van Nicot.

Nicot was de Franse gezant aan het Portugese hof. Hij heeft de tabak naar Frankrijk gehaald.

In 1600 werd er bijna overal gerookt. Men had het geleerd van de zeevaarders die het van de Indianen hadden afgekeken. Maar het roken deed men stiekum, want roken was een uitvinding van de duivel.

In Engeland was het onder koning Jacobus I verboden te roken. In 1630 kreeg men in Rusland en Turkije de doodstraf na het roken van een pijp. Daar rookten ze terecht een zware pijp. Paus Urbanus VII sprak in 1636 de ban uit over het snuiven van tabak; een ban die pas in 1724 werd opgeheven.

In Holland maakte men er zich niet zo druk over. De theologen beweerden wel dat door dit duivelswerk de hersenen zwart werden, maar bij de mannen werd de pijp voortaan een vaste gewoonte. In 1615 probeerde men hier al tabak te verbouwen. Hand over hand nam het gebruik toe, tot aan de dag van vandaag.

Tabak een kruid, ja een duivelskruid. er bestaat namelijk een verhaal over het ontstaan van tabak.

'Toen God de aarde wilde scheppen zei hij tot Lucifer, aarde te halen uit de diepte van het water.

Lucifer ging weg en bracht God een handvol aarde. Omdat hij

wilde weten wat God van plan was, had hij een beetje aarde in zijn mond genomen.

God strooide de aarde uit en die begon te groeien, maar ook de aarde in de mond van Lucifer begon te groeien. Toen gaf God hem het bevel die aarde uit te spugen en het was uit die aarde dat de tabak ontstond.'

Tabak, een kruid, maar dan wel terecht een duivelskruid.

Ton Sas.

TABAK

NICOTIANA TABACUM

kleur: bloemen rose of rood,
de buis soms wit

hoogte: 1 tot 2 meter

bloei: juni tot herfst

oogst: einde van de zomer

doel : genotsmiddel

Tabak is eenjarig.

Zoals de ouden zongen.

WAAR LIEDEREN ZIJN IS GEEN VALSHEID, GEEN HAAT,
GEEN EGOISME OF UITBUITING,
WANT BOZE MENSEN HEBBEN GEEN LIEDEREN.
SEUME 1763 - 1810.

Ik begin dit artikel met bovenstaande uitspraak omdat die zeker van toepassing is op ons Brabant.

De liederenschat van ons gewest was onuitputtelijk. Voor iedere gelegenheid was wel een toepasselijk lied; liefdes- en minneliedereren, klucht- en spotliedereren, maar ook godsdienstige en vrome liedereren. Ook moorden waren een zeer geliefd onderwerp voor het schrijven van een lied en het was dikwijls een ware wedloop wie als eerste zo'n liedje op de markt kon brengen.

Ja, ik zeg op de markt brengen, want de marktzangers hielden zich bezig met het zingen en de verspreiding van de liedjes. Deze marktzangers trokken naar alle week- en jaarmarkten om daar voor de marktbezoekers hun liedjes ten gehore te brengen. Ook verkochten zij daar dan de zg. liedjesbriefjes of ook wel liedjescouranten genoemd. Dit waren briefjes waarop de liedjes afgedrukt stonden. De prijs van deze liedjesbriefjes varieerde van 2 tot 5 cent, al naar gelang het liedje nog nieuw was of al enige tijd in de circulatie was.

Een bekende drukkerij in Brabant, die deze liedjes uitgaaf was de Firma Rombouts en Zoon in Roosendaal.

De liedjescouranten hebben er zeker veel toe bijgedragen dat deze liedereren bewaard bleven. Er zijn gevallen bekend dat op één zo'n markt 500 exemplaren verkocht werden.

In de Noordbrabantse Kempen kwamen deze marktzangers voor, maar niet in zo'n grote getalen als bij onze zuiderburen..

In de Belgische Kempen waren ze talrijk en de meesten maakten er dan ook hun kostwinning van. Vele Noordbrabantse zangers trokken dan ook naar België, want daar was voor hen nog geld te verdienen.

Populaire marktzangers hier in Brabant waren de Van Gestels, Harrie Texier en de wel zeer bekende Louis Boeren.

De tekstdichters schreven de tekst in tegenstelling van wat wij zouden verwachten niet in het dialect, maar in het Nederlands. Dit had namelijk twee voordelen. Ten eerste was het Nederlands gemakkelijker te lezen dan het dialect en ten tweede was het afzetgebied dan veel groter.

De componist maakte meestal gebruik van reeds bestaande, bekende melodieën. Dat was voor het publiek gemakkelijker; ze hoefden ze niet in te studeren en konden ze al direct meezingen. Ook was het een stimulans voor de verkoop van de briefjes.

De wat oudere onder onze lezers zullen zich nog wel herinneren dat vroeger tijdens de Goirlese kermis ook hier nog wel marktzangers dit kermisgebeuren met hun liedjes kwamen opluisteren. Men zag ze dan staan op de hoeken van straten; b.v. hoek Tilburgseweg en de Dwarsstraat en in de Kalverstraat en vooraan op het Oranjeplein.

Ze waren meestal gekleed in Volendams kostuum, wat niets met hun afkomst te maken had, maar ja, het oog moest ook wat hebben.

Ze waren meestal met twee of drie man, terwijl een accordeon de liedjes van begeleiding moest voorzien. Eén van hen, meestal een meisje, haalde de centjes op en verkocht de liedjesbriefjes.

Ook tijdens de crisis in de dertiger jaren trokken veel werklozen langs de deuren om hun liedjesbriefjes aan de man te brengen en zodoende een stuiver bij te verdienen. Hun argumenten waren steeds dezelfde; geen uitkering, een groot gezin en een zieke moeder.

Al met al is het jammer dat deze mensen uit ons straatbeeld verdwenen zijn. Het gaf een bepaalde sfeer aan ons dorpsleven. Het is deze marktzangers vergaan zoals zoveel andere stielen; ze zijn verdwenen om plaats te maken voor moderne middelen.

Tot slot dan een liedjesbrief uit de dertiger jaren.

C. Santegoets.

bron: 'Liederen en dansen uit de Kempen'.

MIJNHEER

MEVROUW

BELEEFD AANGEBODEN DOOR EEN JONGEN UIT EEN ARM
HUISGEZIN. MOEDER AL DRIE JAAR ZIEK, GEEN WERK
EN TREKT GEEN STEUN MEER.

Prijs naar goeddunken. Bij voorbaat hartelijken dank.

- Beleefd verzoek antwoord te mogen halen.

AAN DE MUUR VAN HET OUDE KERKHOF.

Moeder verloor den strijd, ging naar de eeuwigheid
En kleine Henk, o straf, bracht moeder mee naar 't graf.
Maar hij besepte niet - ondanks zijn groot verdriet
Dat nu zijn moeder voor goed hem verliet.

REFR. Bij de muur van 't oude kerkhof
wacht een kleuter droef en teer.
Vraagt aan ons liev' Heertje boven
Wanneer komt mijn moesje weer?
Vader zegt, dat moesje slaapt hier
U kan alles, is dat waar?
Koop mijn moedertje dan wakker
Want ik kan heus niet buiten haar. (bis)

Smart om zijn moeders dood, werd hem op 't laatst te groot
en ijland riep hij: 'Moe, straks kom ik naar U toe',
En op een zek'ren keer, toen legde vader teer
't Ventje in 't graf naast zijn moedertje neer.

REFR. En de muur van 't oude kerkhof
Zag het knaapje nimmer meer
't Was vereend weer met zijn moesje
Daar bij Onze Lieve Heer.
Zonder moedertje te leven
Daarvoor was hij nog te klein
Daarom kon hij in den Hemel
Alleen bij haar gelukkig zijn.

TUSSEN „LEY EN DIE GEMEYNACKEREN „

Een serie voordrachten over de
geschiedenis van Goirle,
geschreven in opdracht van de
Heemkunde kring 'De Vyer Heertganghen',
door J.C.J. Hoogendoorn.

De Vyer Heertganghen van Goirle.

'Ergens in de duistere eeuwen na Karel de Grote ligt de geboorte van Brabant, maar niemand kan precies zeggen onder welke omstandigheden het ontstaan van dit belangrijk gewest in zijn werk is gegaan,' zegt J.G. Kikkert in zijn boek Oorsprong en Geschiedenis van de Brabanders.

Als men dan weet dat onder Brabant zeker niet het armelijke, zandige, met vennen en bossen en heide bedekte Noord-Brabant moet worden verstaan, dan zal het duidelijk zijn, dat er uit geen enkel archief een stichtingsakte van het dorp Goirle kan worden opgediept.

Door deduceren uit elders bekende feiten in combinatie met achtergebleven sporen, kunnen we echter wel, zij het aangevuld met veronderstellingen, tot een logisch verhaal komen over het ontstaan van Goirle.

Zo rond het jaar 1000 is de bevolking van Europa gaan groeien en in de 12e eeuw greep de grootste ontplooiing van de bevolking plaats. Het zijn de Franken geweest, die Brabant hebben gekoloniseerd en hun nakomelingen hebben zich hier gevestigd.

In de 11e en 12e eeuw kwamen onder invloed van het christendom slaven en horigen van de Frankische Domeinboerderijen vrij. Sindsdien begint de horigheid geruisloos te verlopen en aanzien die horigen allen bijna landbewerkers zijn, komt er toeloop aan vestigingen als boer.

Daar de beste gronden in hun omgeving reeds bezet waren, ko-

men mindere gronden, waaronder de Noordbrabantse zandgronden, in trek. Deze gronden konden nu ook beter bewerkt worden, want inmiddels was de keerploeg, die het oude eerdgetouw verving, uitgevonden. Ook de haam voor het paard doet dan zijn intrede al zullen het de kleine zelfstandige boertjes nog eeuwen met de goedkopere os hebben moeten doen.

Slechts enkele dorpen in Noord-Brabant gaan terug tot voor het jaar 1000, de meeste dateren van vóór 1300.

Tot de laatste behoort ook Goirle en het moeten Franken zijn geweest, die de grondslag voor ons dorp legden, wat duidelijk blijkt uit de manier van opbouw van de nederzetting.

Zij vestigden zich altijd in de buurt van een riviertje of beek met een laag, middelhoog en hoog gebied. Daar bouwden zij hun boerderijtjes rondom een z.g.n. Frankische driehoek met een drenkkuil in het midden en met eiken omzoomd.

Bij het riviertje of de beek lagen de beemden, die het hooi moesten leveren voor het vee in de winter; op het middelhoog gedeelte lag de nederzetting met de akkers en weilanden en op het hoge gedeelte lagen het bos en de hei, die beide van levensbelang waren voor de boer.

Zo'n nederzetting was een Heertgang en de oudste in Goirle is zeker wel de Heertgang 'Dorp' of 'Hoogeind' geweest, gelegen bij het riviertje 'de Catsbocht' aan de oude préhistorische weg 'de Heerstraete'.

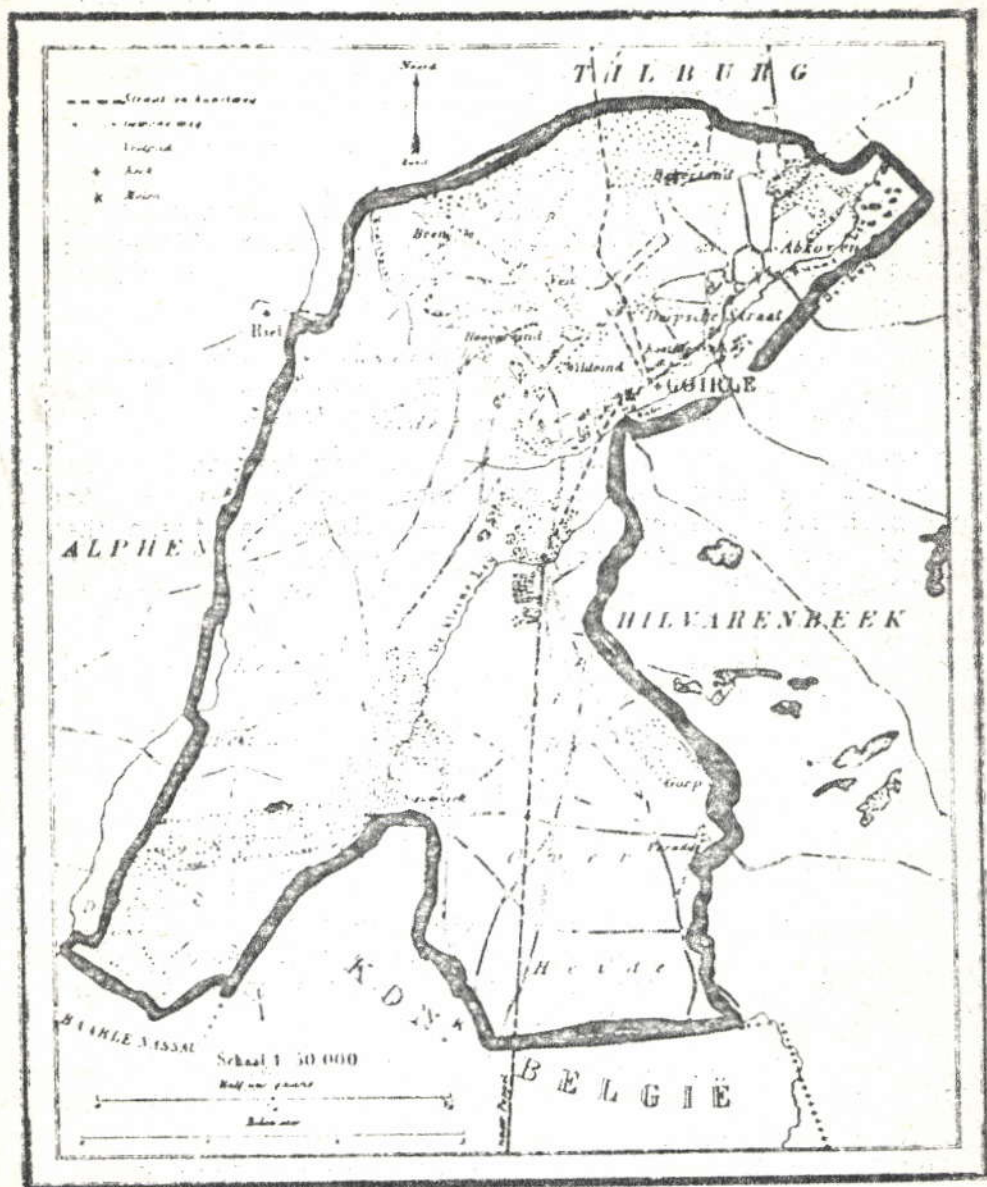
Het tweede deel van de naam 'Hoogeind' wijst hierop, want naast 'hoek' en 'hurk' worden beekdalnederzettingen, die na 1000 op onze zandgronden ontstaan, met de naam 'eind' aangeduid.

Bovendien liggen rond het Hoogeind nog toponymen, die typisch zijn voor een oude nederzetting, zoals 'het Bosch, Hemeltjes en Helle'.

't Bosch kan het Heilige Bosch geweest zijn, waar op de Maalplaats of Heemaal recht gesproken werd, terwijl de veroordeelden werden terechtgesteld en begraven in de Helle.

Of het zo ook was, is een grote vraag, maar de namen liggen er wel al geloof ik dat er wel een meer logische verklaring voor te geven is.

Een 'Hel' of 'Helle' ligt meestal ten noorden van een neder-

GOIRLE OMSTREKES 1865.
(J. KUIJPER, Gemeenteatlas van Noord-Brabant, naar officieele bronnen bewerkt, Leeuwarden z.j.)

zetting en volgens taalkundigen betekent het ook 'noorden'. En als er eenmaal een Hel is komt er vanzelfsprekend als tegenpool een Hemel aan te pas en die moet je dan in het zuiden van de nederzetting gaan zoeken.

Als immers de H. Hubertus, de bisschop van Tongeren, die de bisschopszetel voorgoed naar Luik verplaatst in 709, de heidenen van Taxandrië en Brabant tot het christendom heeft bekeerd, dan moeten de Franken die zich hier tussen 1000 en 1300 vestigden christen zijn geweest en dus bekend met de christelijke betekenis van Hemel en Hel.

Als tweede plaats van vestiging komt beslist Abcoven aan de orde. Archeologische vondsten getuigen dat reeds in de eeuwen vóór christus in dit gebied bewoning is geweest.

Door toename van de bevolking en gezien het feit dat er rondom 'de plaetse' maar een beperkt aantal boerderijen kon staan, vormt zich uit de Heertgang 'Dorp' een nieuwe Heertgang 'het Ven', die best eens zijn oorsprong kan hebben gehad in de hoeve 'ter Venne', die op 15 mei 1315 in het bezit komt van de Abdij van Tongerlo.

Als dan in de 11e eeuw, althans volgens Dr. J.Cuyper, het eerste godshuis 'de Quarta Capella' op ongeveer gelijke afstand van de reeds bestaande drie heertgangen verschijnt, op de plaats waar nu nog de oudste parochiekerk van Goirle staat, ontwikkelt zich hier de vierde Heertgang 'Kerkbuurt'.

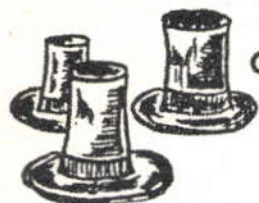
Later ontwikkelen zich nog 'de Bakertand' en 'de Brem' als nevenheertgangen uit 'Abcoven en Ven'.

Op het grondgebied tussen de bestaande Heertgangen groeide het patroon van ons tegenwoordige dorp Goirle, dat eeuwen zo zou blijven; een dorp zonder centrum, dat tot op de dag van vandaag de naam Goirle draagt.

Het zal U nu hopelijk ook wel duidelijk zijn, waarom de Heemkundige Kring hier door het leven gaat als 'De Vyer Heertganghen'.

Literatuur en bronnen:

1. Cartularium A f 0.202 Vso. Archief Abdij van Tongerlo.
2. 'Dorpen in Brabant' door drs. A.Th. Steegh.
3. 'Uit de geschiedenis der middeleeuwen' door H.P.H. Jansen.
4. 'Het Noord-Brabant in Pré en Protohistorie', o.r.v. G.J.Verwers
5. 'Oorsprong en Geschiedenis van de Brabanders', J.G. Kikkert.

**ONZE
VROEDE VADEREN
VAN WELEER —**

DE BESTEDING STRAATBELASTING

Raadsvergadering van 30 april 1926.

De burgemeester is ziek en als voorzitter van de raad wordt hij vervangen door wethouder de Brouwer. (de Stoere)

Er is een voorstel gedaan door enkele heren uit de raad ter verbetering van de straten, hetgeen bekostigd zou kunnen worden uit de straatbelasting groot f 4000,-. Men wil voor vijf jaar besluiten.

Voorzitter: Dan vergeet men de aflossing van 't kapitaal van f 80.000,- dat geleend zal moeten worden.

Vervolgens deelt de spreker mede welke lasten er op de gemeente drukken:

schuld	f 527.202,21
rente	- 24.688,80
aflossing	- 16.220,--

De inkomstenbelasting bedraagt f 44.000,-.

'En naa motte gullie mar 's uitmaoken, hoe we d'r vurstôn', aldus de heer de Brouwer. Verder wijst spreker erop wanneer al die werken worden uitgevoerd de straatbelasting slechts f 149,-- meer zal opbrengen.

Diverse raadsleden haken hierop in.

Vekemans: Ge moet niet met cijfers goochelen.

Voorzitter: Dé doede gullie toch ook.

Vekemans: Als 'n boer een boerderij heeft van f 100.000,- met hypotheek...

Voorzitter: Dè kan bist gebeuren, mar ge zet ammel mar theorie op pepier.

Vekemans: ...Ik heb toch altijd m'n belasting betaald.

Voorzitter: Dè kan wel zijn, en as naa alles uitgevoerd wordt dan brengt de belasting f 149,-- meer op.

Over en weer wordt er gestecheld, doch de voorzitter blijft maar hameren op z'n f 149,---.

Dan verder...

Vekemans: We kunnen voor nieuwe werken toch nieuwe leningen sluiten?

Robben: Dat is juist volgens de notulen. Het is althans voorgelezen.

Voorzitter vindt dat er genoeg gepraat is.

Robben: Krijgen we nu dan Uw voorstellen??

Voorzitter: Och, B. en W. zijn toch aaltij in gebreke volgens de Heren.

Wij hebben mar mee ons tweeën alleen kunnen vergaderen en toen is er nie over vurstellen gesproken. Naa, en as ge het nie eens kunt worre, schai-de 'r nog al 'ns gaauw mee uit.

Spreker geleuft nie veul van al die cijfers en houdt maar vast aan die f 149,-- die de belasting meer op zal brengen. En zeker as 't, ongepermitteerd, 'n vurstel vur 5 jaar is.

Vekemans: Wij stellen voor 3 jaar.

Voorzitter: Drie jaar is ok nog veulste lang.

(Tot Vekemans die met de heer Appels in debat is)
Gij hèt zo'n ding wel aon, mar ge heurt nog blijkbaar niemand. (Vekemans had een gehoorapparaat.)
Ge mot er on den aandere kaant ok nog mar zoiets laoten zetten...

We zullen mar stemmen.

Vekemans: (driftig) Men kan wel horen dat er vandaag 'n boer op de voorzittersstoel zit.

Voorzitter: Naa, ik zou nog nie weten, wè 't bist is, 'n boer of 'n wever op de veurzittersstoel..

Vekemans: Die zou in ieder geval niet om andermans gebreken lachen.

Uit: 'Goirlese Toestanden, verschijnt als het nodig is'
van 16 juni 1926. Nr. 16.

De rest laten we zo maar. We vonden dit gedeelte zo leuk, dat we het U niet wilden onthouden.

Ad Houtepen.

HET GEWEERGILDE ST. MAURITIUS, GOIRLE.

De broederschapsgedachte behoort een Gilde ook buitenshuis in praktijk te brengen.

Daarom organiseert ons Gilde elk jaar in januari een verbroederingsbal voor de Goirlese gilden St. Joris, St. Mauritius en St. Sebastiaan. Het laatste Gilde is echter niet meer aangesloten bij de kring.

Door deze drie gilden wordt ook elk jaar een verbroederingsdag gehouden, waarbij in ploegverband wordt geschoten met de drie wapens, de handboog, de kruisboog en het geweer.

Op speciale wijze is het Gilde verbreederd met het St. Norbertusgilde uit het Belgische Tongerlo.

Elk jaar is men om beurten bij elkaar ~~2~~ gast en wat nog belangrijker is, de twee gilden helpen elkaar waar nodig en mogelijk, over de landsgrenzen heen.

Jarenlang heeft het Gilde het geallieerde oorlogskerkhof onderhouden, tot de pas opgerichte stichting 'kerkhofbeheer' deze taak heeft overgenomen.

Verder werd samen met het St. Jorisgilde de omheining van de fusilladeplaats op het landgoed 'De Roover' gerestaureerd.

Onze Gildezusters houden elk jaar een gemeentelijke kollekte voor het gehandikte kind.

Enige hoogtepunten uit de geschiedenis van het Gilde.

Met genoegen wordt teruggedacht aan het liefdadigheidsfeest voor gehandikte kinderen in 1974, waarbij voor het eerst de Pauselijke Pronuntius Mgr. Angelo Filici aanwezig was. Hieruit vloeide voort, dat er voortaan elk jaar een afvaardiging van de Brabantse Gilden bij de viering van de Pauskroning in Den Haag present mag zijn, samen met het corps diplomatique. Het is een zinvolle traditie geworden.

Het was een grote eer voor ons Gilde de toestemming te verkrijgen van H.M. Koningin Juliana voor het voeren van Haar wapen in onze standaard, naast dat van de Paus, het Bisdom Den Bosch en de gemeente Goirle. Deze standaard is door Z.H. Paus Paulus VI persoonlijk gewijd tijdens de Gilden-Rome-reis in 1975.

Hoogtepunt was uiteraard ook het 50-jarig jubileum van ons Gil-

Ontwerp van de 'breuk'.

Ontworpen en uitgevoerd door Laurant de Beer
uit Tilburg.

de in 1979. Na een plechtige H.Mis door de Pauselijke Pronuntius Mgr. Dr. B. Wüstenberg ontving het gilde een legpenning van Z.H. de Paus.

Op dit jubileum volgde een reeks festiviteiten voor de Goirlese jeugd, bejaarden en gehandikaptten. Tevens nam het gilde bij deze gelegenheid het initiatief een aantal kulturele activiteiten te organiseren, waaruit de Stichting Kultureel Kontakt is geboren.

De tentoonstellingen over Vlaamse tekenkunst, Brabant en het Oranjehuis, de invloed van de Norbertijnen op de ontwikkeling van Midden-Brabant waren daarvan het gevolg.

Ook de drie gildecongressen, die vanuit het gilde georganiseerd werden hebben hun betekenis gehad. Ze hebben bijgedragen tot een betere verstandhouding en begrip tussen Brabantse en Belgische gilden. Het ligt in de bedoeling een volgend congres in België te doen plaats vinden.

Tenslotte op 18 juni 1983 hield het gilde haar vierjaarlijkse Koningsverschiëting, welke begon met een plechtige H.Mis, waarbij het koor van de Sint Jacobusparochie uit Den Haag, waar elk jaar de viering van de Pauskroning gehouden wordt, belangeloos en uit vriendschap, de Krönungsmesse van Mozart ten gehoren bracht.

Tijdens deze H.Mis werd een prachtig nieuw juweel, de z.g. Breuk, gewijd.

In dit kleinnood staat St. Mauritius centraal, omringd door symbolen van Broederschap, Trouw en Dienstbaarheid.

Op deze en nog andere attributen komen wij in een volgend nummer terug.

Graag tot de volgende keer.

C. Hermans,
Toeziend-deken,
gilde St. Mauritius,
Goirle.

beknopte weergave
door AD HOUTEPEN

van het boek 'KEES'
van FRATER
VICTOR VAN NISPEN

KEES DONKER (vervolg)

De derde oktober ging het troepje kwekelingen met frater Sigmund en frater Oelbert naar de hei, de Kiek, om de bijen te halen. Die stonden er niet langer veilig. Daar merkten ze pas hoe dichtbij het Engelse geschut stond. Met haast deden ze hun werk en ze waren blij toen ze de hei weer goed en wel achter de rug hadden.

'Het' zou spoedig komen, schreef Kees.

De Abcovenseweg is in de nacht van de derde oktober vol Duitse soldaten komen liggen; S.S.-troepen zijn het. Het geschut begint daar te vuren.

Nu gaan de spannende dagen voor de kweekschoolbewoners beginnen, want ze liggen midden tussen de twee artilleriestellingen; in het noorden de Duitse en in het zuiden de Engelse. De granaten fluiten over hen heen. Heel de dag dondert het vuren.

'Het geschut is geweldig' tekent Kees met springende letters op in zijn dagboek. En daaronder 'Vlak bij'.

De kelder wordt in gereedheid gebracht.

Tot nu toe zijn het hoofdzakelijk de Duitsers geweest, die hun granaten over de kweekschool stuurden, maar donderdag, de vijfde oktober 's middags om twaalf uur, gaan de Engelsen hun van antwoord dienen.

De kerktoren van St. Jan, vlak in de buurt, was door de

Duitsers tot observatiepost ingericht en die werd nu door de Engelsen onder vuur genomen. Treffers slaan in. De eerste granaten slaan in in de Spinnerijstraat. Er zijn doden en gewonden. De E.H.B.O. komt zeggen dat de getroffenen op de kweekschool worden ondergebracht.

Terwijl de jongens hun toevlucht zoeken in de kelder, sjouwen de fraters voor de gewonde Goirlenaren de bedden van de kwekelingen uit de slaapzaal.

Een jongetje van twee jaren wordt binnengedragen. Even later volgt zijn broertje, Hennie Hendriks. Dokters komen. En nog meer brancards met gewonden komen binnen. Er zijn veel slachtoffers. De mensen kennen het gevaar nog niet.

Waarom dacht Kees toen hij die avond in zijn dagboekje noteerde 'Er zijn tien doden gevallen, vlak in de buurt. Toekomst???'

De nacht die op de donderdag volgde brak het onweer van de oorlog pas goed los. Om ongeveer zes uur in de avond was het schieten opgehouden. Dat was een verademing en er waren er al bij die zich een rustige nacht voorspelden.

Tot tien uur 's avonds blijft alles rustig en de jongens en enkele fraters daalden af naar de kelder, anderen zochten een slaapplek op de gangen, in de keuken, in de spreekkamer en recreatiezaal.

Maar nauwelijks lagen ze onder de dekens op de granaten kwamen opnieuw fluitend aangieren en beukten met daverslagen neer op het arme huizentroepje van Goirle. Met tussenpozen van een klein kwartiertje kwamen telkens ongeveer tien granaten op straten en huizen terecht. En dat duurde zo de hele nacht door.

Tegen vier uur in de morgen komen de ergste klappen neer, dicht in de buurt. Ergens in het huis stort puin omlaag. Enkelen willen zekerheid hebben omtrent de schade. Een voltreffer heeft het dak boven de slaapzaal van de jongens vernield. Een andere granaat heeft vernielingen aangericht in de slaapzaal van de fraters aan de voorzijde van het klooster.

Met het licht van de volgende dag kwam men pas goed te weten hoe de Engelse kanonnen hadden huisgehouden. Behalve de schade aan het gebouw hadden ze ook danig in de tuin tekeer gegaan. Verschillende bomen stonden met gescheurde bast en afgesneden

ewoelde aarde. De muur om de tuin, de broei-
n bergplaats hadden voltreffers gehad.

van verschrikking zijn zwarte sluier had op-
nie Hendriks aan zijn verwondingen.

ingenomen door een meisje van negen jaar,
l, van wie de achterschedel gedeeltelijk was
enkele dagen is ook zij gestorven.

n is het weer zacht en zonnig. Het vuren neemt
verte is er voortdurend gerommel van kanonnen.
mel gonzen de vliegtuigen en nu en dan blaft
n het afweergeschut.

n dat de Engelsens dichterbij komen.
slag of stoot zijn genomen en Tilburg zouden
e kant van Broekhoven.

p een spoedige bevrijding, al besefte men na
derdag op vrijdag, dat er nog zware beproe-
men. Daarom werden de vensters van de kelder
laten beschermd tegen het inslaan van scher-

r, schijnt een rustdag te worden. Het mooie
gelui de speelplaats op voor een partijtje
welijks zijn ze begonnen of het bericht komt
de beschieting van Goirle kan worden hervat.
s, naar binnen.

geruchten houden de geest in een voortduren-

de Tarcisiusschool, Oranjeplein, zijn wegge-
n hoort men weer dat er zich vijftien duizend
n tussen Goirle en Nieuwkerk.

art voor drie beginnen de granaten weer in
e slaan. Toch tekent Kees 's avonds in zijn
tig'.

kreeg rector Verhoeven een gulle bui. Hij
jn. Er werd ondanks de ernst van de situatie
t voor een klein feestje. Kees schrijft,
nad. Bekant dronken'.

ber komt een gezin uit Nieuwkerk, uitgeput
ke evacuatie, op de kweekschool aan om onder-

vóór 1312 Woute
in 1312 Godscha
in 1366 Wouter
in 1406 Godscha
in 1426 is Jan
in 1440 volgt W
in 1482 op 30 a
in 1506 op 14 s
in 1541 op 28 m
in 1556 op 26 n
die zijn
in 1589 op 16 s
de oom
in 1683 wordt ge
van Mr.
in 1758 wordt Co
in 1793 op 5 apr
nelis Bl

In de Franse tij
wij kennis met c

In 1812 is Paul
woonacht
Op 5 april 1838
Sophie Paulina c
Zij is gehuwd me
Wychen.

Vrouwe Isabella
op Gorp aan de F
Hoogheid Willem
Willem II. Voor

Te Veerle bij Si
nument van Franç
een voornaam hee
vermoeden.

Genoemde Baron Z
bezittingen en l
Zijn zoon Gustav
bezittingen en s
lingenlegioen.

dak te vragen. Ze worden in de verwarmingskelder ondergebracht. Ze hebben Engelsen in huis gehad en zijn vol lof over hen...

Dinsdag 10 oktober.

Op de middag, onder het eten, moeten de jongens in stormloop naar de schuilkelder. Even later wordt Peter van Erven van de Nieuwkerksedijk zwaar gewond binnengebracht. Zijn rechterbeen is op een verschrikkelijke manier gebroken en verwrongen. Een half uur later wordt hij naar Tilburg getransporteerd voor amputatie.

Timmerman Vekemans, die de kapelbanken heeft gemaakt, wordt in de borst getroffen en is op slag dood.

Een inslag in het hoekhuis op de Beeksedijk; een kind wordt het slaachtoffer.

Kees Brock, zoon van Jan Brock, wordt gewond; een kogel dringt door zijn rechterbeen en blijft in het andere steken.

Ellende, teleurstelling en wrange onzekerheid. En daarbij komt nog de verkommering onder de bewoners van het dorp. Massa's mensen zitten zonder aardappelen, omdat zich niemand meer op het veld waagt.

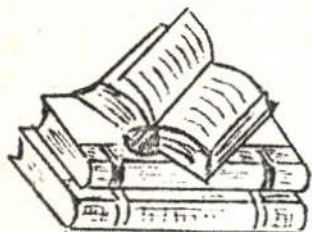
Het is nu 10 oktober. In verschillende huisgezinnen heeft men vanaf de vijfde geen warm eten meer gehad. Gas is er al lang niet meer, melk voor kleine kinderen evenmin. Niemand waagt zich op straat. De depressie is op zijn diepste. De regen druilt de hele dag over een dorp vol ellende.

Op 11 oktober komt er goed nieuws voor het groepje kwekelingen. De paters van Nieuwkerk moeten, op bevel van de Duitsers, het klooster aldaar verlaten en zijn met een verzoek in Tilburg aangekomen om hun intrek te mogen nemen in de leegstaande kweekschool in Tilburg.

Frater Superior geeft natuurlijk toestemming, doch gelast tevens dat tijdens deze betrekkelijke rustpauze in de vijandelijkheden, de jongens Goirle moeten verlaten en terug moeten naar Tilburg. Weg uit het gebied tussen twee vijandelijke artilleriestellingen.

Direct steken de jongens zich in hun beste plunje, pakken alles in wat ze verder mee willen nemen en de uittocht gaat beginnen.

Eenmaal in Tilburg hadden ze het gevoel ontsnapt te zijn uit een kooi. Tot 20 oktober geen aantekeningen meer in Kees z'n dagboek.
wordt vervolgd.

VOOR U GELEZEN

HEIDE BEHOUDEN DOOR AFPLAGGEN

In het begin van de vorige eeuw bezat ons land ongeveer 800.000 ha heide. In 1910 was dit nog ca 450.000 ha en nu is er nog maar 40.000 ha over. Niet alleen de oppervlakte is sterk afgenomen, ook de kwaliteit van de heidevelden loopt sterk terug door vergrassing.

Vroeger was de heide een onderdeel van het boerenbedrijf op de zandgronden. De heide werd regelmatig verplagd. Die plaggen werden gebruikt als strooisel in de potstallen en vormden met de schapenmest de bemesting voor het akkerland.

Met de komst van de kunstmest was het afgelopen met het plaggen van de heide. De kwaliteit van de heide ging daarna zinderogen achteruit, omdat heide voorkeur heeft voor arme grond. Die arme grond ontstaat door het afplaggen omdat daarbij de geleidelijk verrijkte humuslaag wordt verwijderd. Na het plaggen ontstaat spontaan opslag van heide uit het heidezaad dat in de grond zit. Heidezaad blijft in de grond wel 50 jaar kiemkrachtig.

Wanneer niet meer geplagd wordt ontstaat in de bovenlaag van de grond een voortdurend toenemende hoeveelheid organisch materiaal. De grond wordt geleidelijk rijker aan voedsel en daar is de heide niet tegen bestand. Grassen nemen dan de plaats in van de heide.

Hele voormalige heidevelden vertonen nu een gele aanblik als gevolg van de vergrassing met voornamelijk het pijpestrootje.

Van de ca. 40.000 ha heide, waarvan ongeveer 40% voorkomt in Gelderland en 20% zowel in Drente als in Noord-Brabant, bestaat naar schatting ongeveer 8.000 ha uit grasheide voornamelijk met pijpestrootje.

De afgelopen jaren is onderzoek gedaan hoe de heide kan worden teruggewonnen. Uit dat onderzoek is gebleken dat afplaggen het beste is. Niet meer met de hand zoals vroeger maar machinaal.

Door enkele organisaties zoals Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer wordt deze werkwijze bevorderd. Door een technisch bedrijf en de Heidemij is apparatuur ontwikkeld voor het mechanisch afplaggen.

Belangrijk is nu een afzetgebied te vinden voor het vrijgekomen materiaal.

Uit proeven is gebleken dat de plaggen van heide en van grasheide goed te composteren zijn. Het zandgehalte van het materiaal mag niet te hoog zijn, <40%.

Bij het afplaggen mag dus maar een dun laagje van de bovengrond worden weggehaald.

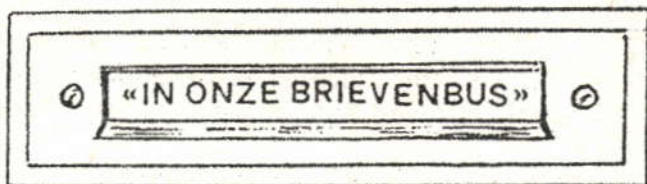
Het gecomposteerde materiaal is goed bruikbaar in de tuinbouw.

Proeven met gecomposteerde plaggen van grasheide wijzen uit dat er gunstige perspectieven zijn voor de compost als aanvullingsgrond in de boomkwekerijen.

De kosten van het plaggen belopen drie tot zes duizend gulden per hectare. Uit de opbrengst van de gecomposteerde plaggen aangevuld met subsidiegelden hoopt men in de komende jaren een grote oppervlakte heidevelden op deze wijze een opknopbeurt te geven.

H. Kanters

bron: 'Bedrijfsontwikkeling'

Goirle, 21 maart 1984.

Weledelgeboren Zeergeleerde Heer,

In dit met de machine getypt schrijven wil ik U aller-eerst uit de grond van mijn hart oprecht danken, dat ik ook dit jaar weer uitgekozen en waardig bevonden ben om voor onze geliefde Heemkundige kring de zo broodnodige sprokkels te helpen bijeen garen.

Elke keer dat ik op de fiets sprong om mijn heilzaam werk te verrichten, sprong mijn hart op ven vreugde bij de gedachten aan de blije gezichten die ik weer zou ontwaren, als na mijn bellen de deur geopend zou worden en ik de mensen deelachtig gemaakt had van 't grote geluk dat ook zij dit jaar weer uitverkoren waren om onze onvolprezen Heemkundige Kring in stand te houden en er zodoende aan mee te werken dat er nu voor ons nageslacht heemkundig werk verricht kan worden.

Voor ik uitgesproken was, maar dat ligt waarschijnlijk aan mijn welbespreektheid, grepen zij met een glunderend gelaat naar hun achterzak en betaalden zij mij zonder morren de verschuldigde contributie.

't Feit dat 't contributiebedrag enkele stapjes vooruit gegaan was, deerde hen kennelijk niet.

Tot mijn onuitsprekelijk genoegen ervoer ik ook dit jaar weer dat de contribuanten onze Heemkundige Kring nog steeds 'n warm hart toedroegen, want niemand heeft zich verstout zijn donateurschap op te zeggen.

Ik ben mij ervan bewust dat ik met bovenstaande ontboezemingen reeds 'n groot gedeelte van Uw zo kostbare tijd opgesoupeerd heb, maar als U 't mij toestaat, zo ik U willen vragen nog 'n blik te werpen op bijgaande afrekening.

Rest mij U nogmaals te danken voor 't genaken vertrouwen en ik spreek de hoop uit dat ik volgend jaar weer tot de uitverkorenen zal mogen behoren. Mocht 't onverhoopt zo zijn dat Vrouwe Fortuna mij hierin minder gunstig gezind is, dan zal ik mij gelaten met dit lot verzoenen, 'n Heemlid waardig.

Iw zeer genegen, Piet Schuurkes.

WIT ONS MUSEUM

Het heemarchief wordt momenteel toegankelijk gemaakt. Alles wordt gecatalogiseerd.

Hieronder de stand van zaken:

- de bid- en devotieprentjes zijn allemaal gealfabetiseerd en geregistreerd.
- het tijdschriftenbestand is op orde gebracht, maar moet nog genummerd worden.
- de geschriften over Goirle zijn in het verleden reeds genummerd. Er wordt momenteel aan een alfabetische catalogus gewerkt.
- het foto-archief wordt momenteel op orde gebracht en gecatalogiseerd.

NIEUWE AANWINSTEN

ARCHIEF:

De scouting Goirle heeft al haar logboeken in bruikleen gegeven aan het heemarchief, als mede een oude groepsvlag.

De familie van de Sande schonk ons kranten van 'Het Nieuwsblad van het Zuiden' en de 'Nieuwe Tilburgse Courant' uit de oorlogsjaren en vlak daarna.

We zijn in het bezit gekomen van de calques van de eerste kadasterkaarten van Goirle uit 1830. In het verleden moesten we het doen met blauwdrukken. Nu kunnen we die kaarten lichtdrukken.

MUSEUM:

Voor het museum hebben we pruikenmakersgereedschap gekregen afkomstig uit een kappersfamilie van de Korvelseweg in Tilburg.

We willen dit graag een opstelling geven in het museum, maar het ontbreekt ons nog aan een hoofd van een etalagepop. Misschien zijn er onder de lezers mensen die ons daaraan kunnen helpen. Wij houden ons aanbevolen.

We kregen een ouderwetse draaibank, die opgesteld zal worden in het achterhuis van ons Smiske bij de andere handwerksge-reedschappen.

Verder kwam het museum nog in het bezit van

- een brandhaak
- een miniatuur malla-jan
- een handkabellier
- een kunstmeststrooier.

ATTENTIE

Als U iets aan het heem schenkt of in bruikleen geeft, vraag dan altijd naar een schenkings- of bruikleenakte.

Namens de archiefmedewerkers,
Joseph Wijdemans.

kring- actualiteiten

HERHAALDE OPROEP AAN ONZE LEZERS.

Zoals we reeds in de vorige 'Rond de Schutsboom' vermeldden, zal de Heemkundige Kring op 27 en 28 oktober 1984 een tentoonstelling houden over de oorlogsjaren 1940-1945, ter gelegenheid van het feit dat Goirle dan 40 jaar geleden bevrijd werd.

We zoeken echter nog naar foto's die betrekking hebben op Goirle en de oorlog.

Wie heeft dergelijke foto's in bezit en wil ze enkele dagen uitlenen?

Verder zijn we nog steeds opzoek naar informatie omtrent het verzetswerk van de Goirlese Tilleke Jansen 1908-1969.

Uw reacties graag aan het secretariaat Ralph Bunchestraat 2, 5051 KX GOIRLE, te'. 013-34.29.73.

De Commissie.

MOGEN WIJ ONS EVEN VOORSTELLEN

ONZE NAAM IS:

efficiënt
mabra

assurantiën bv

WAT KUNNEN WIJ VOOR U DOEN ?

WIJ BRENGEN DESGEWENST:

- * ORDE OP ZAKEN VAN UW VERZEKERINGSPAKKET en
- * VERSTREKKEN VRIJBLIJVENDE ADVIEZEN m.b.t.

- * ALLE VERZEKERINGEN
- * BELASTINGZAKEN
- * FISCAAL JURIDISCHE ZAKEN
- * 1e EN 2e HYPOTHEKEN
- * FINANCIERINGEN
- * PERSOONLIJKE LENINGEN
- * CONTINU CREDIETEN

ONZE ERVARING OP HET ASSURANTIEGEBIED STAAT GARANT
VOOR DE JUISTE ADVIEZEN EN BEGELEIDING.

UIT DE GROTE GROEP VAN VERZEKERAARS HEBBEN WIJ ALS ONAFHANKELIJK
ASSURANTIE-ADVISEUR EEN BEWUSTE KEUZE GEMAAKT VOOR HET ONDERBRENGEN
VAN ALLE SOORTEN VERZEKERINGEN.

De Dieze 73
5052 TN Goirle
Telefoon 013-342183
341791

